

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomiczna analiza prawa**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **6-7 czerwca 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	25
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	28
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	31
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	32
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	35
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
3. Marcin Wojtkowiak, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Żaneta Niemczyk, ekspert PKA ds. studenckich
5. Natalia Nyt, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomiczna analiza prawa (EAP) prowadzonym w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie (dalej również: SGH) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20.03.2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej.

Poprzednia ocena programowa została wydana przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po zapoznaniu się z raportem międzynarodowego Zespołu oceniającego powołanego przez Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders dotyczącym oceny jakości kształcenia prowadzonego w ramach joint programme w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie na studiach drugiego stopnia na kierunku ekonomiczna analiza prawa. Prezydium wydało ocenę wyróżniającą (uchwała nr 679/2013 Prezydium PKA z dnia 17 października 2016 r.).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej w aplikacji MS Teams. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego poinformowała Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomiczna analiza prawa	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse – 80% nauki prawne – 20%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	90 h / 3 punkty ECTS (fakultatywne)	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>ekonomiczna analiza regulacji</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	56 osób	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	990 h	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61,5 punktu ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	103,5 punktu ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	67,5 punktu ECTS	

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione
---	--

	częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek ekonomiczna analiza prawa został utworzony w przez Szkołę Główną Handlową 2009 r. na poziomie studiów magisterskich jako kierunek „unikatowy” i jest obecnie jednym z 13 kierunków studiów prowadzonych przez tę Uczelnię na studiach II stopnia (w języku polskim). Równoległe do programu prowadzonego w języku polskim Uczelnia prowadzi program European Master in Law and Economics (EMLE) we współpracy z uczelniami zagranicznymi – realizowany w języku angielskim. Program studiów został przyjęty uchwałą nr 97 Senatu SGH z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, obowiązujących studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2021/2022.

Koncepcja kształcenia na kierunku ekonomiczna analiza prawa jest zgodna ze strategią rozwoju SGH, realizując zawarte w niej postulaty dotyczące jakości i użyteczności wiedzy tworzonej w ramach badań i przekazywanej studentom w procesie kształcenia, a także odnoszące się do wyposażania ich w fachowe umiejętności i nawyki rzetelnej pracy oraz odpowiedzialności wobec społeczeństwa. W strategii rozwoju Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na lata 2022–2032 przyjętej uchwałą nr 87 Senatu z dnia 28 kwietnia 2021 r. zidentyfikowano cztery obszary strategiczne: nauka, dydaktyka, relacje z otoczeniem i zarządzanie Uczelnią, a w ramach tych obszarów przyjęto określone zobowiązania i cele strategiczne. Przyjęta koncepcja kształcenia na kierunku odzwierciedla zapisy strategii na różnych poziomach. Koncepcja kształcenia jest spójna z założeniami polityki jakości. Uczelnia sformułowała politykę jakości, w szczególności jej cele takie jak: osiąganie wysokiej i stale wzrastającej jakości kształcenia, akceptowanej przez interesariuszy Uczelni, stwarzającej absolwentom SGH jak najlepsze warunki rozwoju kariery zawodowej.

Studia II stopnia na kierunku ekonomiczna analiza prawa umożliwiają studentom zdobycie zaawansowanej wiedzy z zakresu ekonomii, prawa i dyscyplin komplementarnych. Studia te rozwijają umiejętności analityczne przydatne do: prowadzenia działalności zawodowej w wymiarze krajowym i zagranicznym, pracy na stanowiskach analitycznych i kierowniczych w instytucjach, przedsiębiorstwach oraz organach administracji publicznej, w korporacjach i organizacjach międzynarodowych, prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze prywatnym. Absolwenci ocenianego kierunku często znajdują zatrudnienie m.in. w kancelariach prawnych, w działach podatkowych, również w działach audytu. Cechą koncepcji kształcenia jest wysoki stopień indywidualizacji kształcenia. Student kierunku może kształtować swoją ścieżkę kształcenia poprzez szeroki zestaw zajęć do wyboru. Student może również ukończyć kierunek w wersji anglojęzycznej.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek. Dyscypliną wiodącą jest ekonomia i finanse (80%), natomiast drugą dyscypliną, do której przypisano efekty uczenia się, są nauki prawne.

Koncepcja i cele kształcenia są ściśle związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową. Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku ekonomiczna analiza prawa posiadają bogaty dorobek naukowy w dyscyplinie ekonomia i finanse. W tej dyscyplinie Uczelnia posiada także kategorię naukową A+. W ramach kolegium zespoły badawcze prowadzą badania w zakresie ekonomii, ekonometrii, ekonomii matematycznej, statystyki matematycznej, statystyki społecznej, badań operacyjnych, prawa.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Absolwenci kierunku są poszukiwani na rynku pracy, co potwierdziło spotkanie z pracodawcami. Również wskaźniki związane z zatrudnieniem absolwentów publikowane w systemie Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) potwierdzają, że absolwenci kierunku są poszukiwani na rynku pracy i osiągają wysokie zarobki.

Koncepcje i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wewnętrzne procedury Uczelni zapewniają udział kluczowych interesariuszy wewnętrznych w projektowaniu, realizacji i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku. Uczelnia realizuje anglojęzyczną ścieżkę kształcenia na kierunku (EMLE) w konsorcjum międzynarodowym uczelni utworzonym w ramach programu Erasmus Mundus. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przybiera różne formy, obejmując również udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu koncepcji kształcenia. Ponadto pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku

współpracują z interesariuszami zewnętrznymi w wymiarze indywidualnym. Dzięki zaangażowaniu pracowników w rolach ekspertów, recenzentów, doradców, członków rad nadzorczych istnieje przepływ najlepszych praktyk, jak również nowoczesnych rozwiązań, które mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia, dobór specjalności, jak również sam program określony dla kierunku.

Uczelnia wykorzystuje narzędzia kształcenia zdalnego, co ma również odzwierciedlenie w kształtowaniu koncepcji i celów kształcenia. Jednym z celów strategicznych sformułowanych w zakresie dydaktyki jest cel: 20 procent zajęć realizowanych na studiach licencjackich i magisterskich będzie prowadzone metodami kształcenia na odległość, a pozostałe 80 procent będzie posiadało wirtualną obudowę, wspierającą proces nauczania. Ponadto Uczelnia pracuje nad formułowaniem strategii przekrojowych, z których jedną jest strategia transformacji cyfrowej.

Efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów określone zostały w dwóch dokumentach: uchwale Senatu SGH nr 251 z dnia 25 kwietnia 2018 r. „Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich programów kształcenia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Studia drugiego stopnia – profil ogólnoakademicki i profil praktyczny” oraz uchwale nr 608 Senatu SGH z dnia 28 marca 2012 r. „efekty kształcenia dla kierunku studiów ekonomiczna analiza prawa w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Studia drugiego stopnia – profil ogólnoakademicki”.

Wskazana wyżej uchwała nr 251, określająca efekty kształcenia wspólne dla wszystkich programów kształcenia, zawiera w tytule niedostosowaną do obecnego stanu prawnego nazwę „efekty kształcenia”. Sformułowane w uchwale efekty obejmują 3 wymagane zakresy (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych). Wskazano w niej odniesienia efektów do wszystkich charakterystyk PRK na poziomie 7. Uchwała nr 608 określa natomiast efekty kształcenia dla kierunku studiów ekonomiczna analiza prawa, zgodnie z obowiązującym w momencie jej przyjmowania stanem prawnym, ale obecnie już nieaktualnym. Uczelnia nie wywiązała się z obowiązku dostosowania programu studiów do dnia 30 września 2019 r., w tym zakładanych efektów uczenia się, do postanowień ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.). Zgodnie z przyjętą uchwałą Senatu SGH kierunek przyporządkowany jest do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Jako przedmiot badań ekonomicznej analizy prawa wskazuje dziedzinę nauk ekonomicznych w ramach dyscypliny naukowej ekonomia (nieaktualna nomenklatura podziału dziedzin i dyscyplin). Sformułowane w uchwale efekty kierunkowe zawierają „odniesienia do efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych”. W sformułowaniach efektów w zakresie wiedzy stosowane są określenia typu: „student ma podstawową wiedzę”, „zna podstawowe kwestie/zagadnienia” (określenia właściwe dla stanu prawnego sprzed 2018 r.), „ma wiedzę” – bez określenia stopnia jej zaawansowania. W tym aspekcie brak jest zgodności tych efektów z 7. poziomem PRK.

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów sformułowano w trzech wymaganych zakresach, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W każdym z nich przyjęto od dwóch do czterech efektów zakładanych dla zajęć. Dla każdego efektu zakładanego dla zajęć wskazano odniesienie do jednego efektu kierunkowego określonego w uchwale z 2012 r. W sformułowaniach tych efektów w zakresie wiedzy brak jest wskazania na jej pogłębiony stopień.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują, że absolwent w szczególności zna i rozumie wybrane fakty i procesy toczące się w gospodarce i społeczeństwie oraz dotyczące ich metody badawcze i teorie z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych, ma wiedzę teoretyczną i praktyczną dotyczącą istoty

systemów prawnych, ich efektywności i wpływu na tempo wzrostu gospodarczego, zna najlepsze praktyki z zakresu ekonomicznej analizy prawa, zna cechy człowieka jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania, zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, prawne i inne uwarunkowania działań związanych z funkcjonowaniem gospodarki, formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości. W zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania złożonych zjawisk procesów społecznych, potrafi dokonać analizy struktury prawa oraz stosowania teorii ekonomicznych, umie dokonać krytycznej analizy, interpretacji oraz oceny zjawisk i procesów z zakresu ekonomicznej analizy prawa, potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe zadania, dobierać źródła informacji, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy i oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, stosować właściwe metody i narzędzia badawcze i analityczne, biegle posługiwać się językiem obcym co najmniej na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, kierować pracą zespołu, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad, przestrzegania zachowań antykorupcyjnych.

Tak określone efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla kierunku oraz ogólnoakademickim profilem studiów. Pod względem treści merytorycznych odpowiadają one 7. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji i uwzględniają wymagane charakterystyki. Efekty uczenia się sformułowano w sposób specyficzny dla ocenianego kierunku studiów. Ich treści są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których kierunku jest przyporządkowany. Efekty uczenia się są zgodne z zakresem działalności naukowej pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w tych dyscyplinach. Uwzględniają w szczególności wyposażenie absolwentów kierunku w kompetencje badawcze niezbędne do prowadzenia badań bądź udziału w nich. Przewidują także nabycie kompetencji w zakresie komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty zakładane dla poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów zostały określone w sposób zrozumiały. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem stosowanym w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty te są sformułowane w sposób realistyczny i są możliwe do osiągnięcia przez studentów poprzez pełną realizację programu studiów. Sposób ujęcia efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu skutecznej weryfikacji oraz wyrażenia oceny stopnia ich osiągnięcia dla poszczególnych zajęć i całych studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia wpisuje się w strategię Uczelni, realizując zawarte w nich postulaty dotyczące jakości i użyteczności wiedzy tworzonej w ramach badań i przekazywanej studentom w procesie kształcenia, a także dotyczące wyposażania ich w fachowe umiejętności i nawyki rzetelnej pracy oraz odpowiedzialności wobec społeczeństwa. Uczelnia umożliwia studentom zdobycie zaawansowanej wiedzy z zakresu ekonomii, prawa i dyscyplin komplementarnych. Koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów, wzięto pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku są zgodne z określoną dla niego koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany. Sformułowanie efektów odpowiada ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Efekty uczenia się wskazane dla poszczególnych zajęć opisują w sposób specyficzny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnane przez studentów w procesie nauczania. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Sformułowano je w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii, a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów i dokonania oceny.

Uczelnia nie dostosowała w wymaganym terminie efektów uczenia się do aktualnie obowiązujących w tym zakresie przepisów. W konsekwencji efekty uczenia się w zakresie wiedzy nie są dostosowane do charakterystyk drugiego stopnia właściwych dla 7. poziomu PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie podstawy prawnej wprowadzającej efekty uczenia się dla kierunku do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.
2. Zaleca się uwzględnienie w efektach uczenia się wynikających z charakterystyk drugiego stopnia dla 7. poziomu PRK wymagań odnoszących się do wiedzy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na ocenianym kierunku studiów ujęte są w sylabusach przygotowanych do wszystkich zajęć. W ramach dwóch ogólnouczelnianych zajęć zaliczanych do podstawowych ujęte są treści z zakresu historii myśli ekonomicznej i prawa gospodarczego. W grupie zajęć kierunkowych uwzględniono w szczególności treści programowe z zakresu ekonomii instytucjonalnej, ekonomii rozwoju, ekonomii sektora publicznego, ekonomicznej analizy prawa w takich zakresach, jak:

konkurencja rynkowa, różne segmenty rynku, korporacje, regulatorzy, własność intelektualna, finanse, rynki finansowe, ład korporacyjny, teorie i metody stosowane w ekonomicznej analizie prawa. Zajęcia specjalizacyjne do wyboru zawierają treści programowe w szczególności z zakresu ekonomicznej analizy państwa opiekuńczego, rynku pracy, regulacji rynku produktów, regulacji sektorów infrastrukturalnych. Treści te są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów. Są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których kierunku jest przyporządkowany. Odpowiadają również zakresowi działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Ich opanowanie przez absolwentów zapewnia osiągnięcie efektów przyjętych dla kierunku.

Studia na ocenianym kierunku trwają 2 lata (4 semestry). Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 120 punktów ECTS. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do grup zajęć jest następujący: zajęcia ogólnouczelniane podstawowe 9 punktów ECTS, zajęcia kierunkowe 49,5 punktu ECTS, zajęcia specjalizacyjne do wyboru 31 punktów ECTS, język obcy 10,5 punktu ECTS, seminarium dyplomowe 20 punktów ECTS. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć określony jest w ich sylabusach. Wskazany nakład pracy dla całych studiów, grup zajęć i poszczególnych zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Wszystkie zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Na prowadzonych na kierunku studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 990. Do zajęć tych przyporządkowano łącznie 61,5 punktu ECTS (tj. 51,3% wymiaru dla całych studiów). Oznacza to spełnienie wymagań określonych w przepisach. Zajęcia ogólnouczelniane podstawowe realizowane są w wymiarze 60 godzin, zajęcia kierunkowe – 450 godzin, zajęcia specjalizacyjne do wyboru – 300 godzin, język obcy – 120 godzin, seminarium dyplomowe – 60 godzin. Uczelnia nie określiła w programie studiów liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich dla grup zajęć i poszczególnych zajęć.

Sekwencja zajęć i grup zajęć realizowanych na ocenianym kierunku jest następująca: zajęcia podstawowe prowadzone są w pierwszym semestrze, zajęcia kierunkowe przez cały okres studiów, zajęcia do wyboru od semestru drugiego do czwartego, język obcy w semestrach pierwszym i drugim, seminarium magisterskie w dwóch ostatnich semestrach. Taka sekwencja realizacji grup zajęć jest poprawna. Poszczególne zajęcia od semestru drugiego są realizowane w kolejności wynikającej z wyboru studenta. W sylabusach przewidziano zamieszczanie prerekwizytów, które jednak w odniesieniu do zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku z reguły nie są wskazywane.

Zajęcia prowadzone są z zastosowaniem pięciu form dydaktycznych. Na wykłady przypada 36,8% łącznego wymiaru godzin dla całych studiów, na konwersatoria 35,3%, na ćwiczenia 9,7%, na lektoraty 12,1% a na seminarium dyplomowe 6,1%. Także część wykładów przybiera formę konwersatoriów, m.in. z uwagi na możliwość ich uruchamiania dla małych grup studentów.

Wskazana sekwencja zajęć i stosowane do ich prowadzenia formy dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów oraz poszczególnych zajęć.

Studenci ocenianego kierunku mają bardzo duże możliwości konstruowania własnej ścieżki studiów. Jest to związane z bogatą ofertą dydaktyczną Uczelni oraz szerokim zakresem swobody wyboru zajęć w ramach kierunku. Na zajęcia do wyboru przypada 67,5 punktu ECTS (tj. 56,3% ich łącznej liczby). Są to

zajęcia do wyboru w ramach: zajęć kierunkowych – 6 punktów ECTS, zajęć związanych z kierunkiem – 15 punktów ECTS, zajęć z oferty ogólnouczelnianej – 16 punktów ECTS, lektoratu z języka obcego – 10,5 punktu ECTS i seminarium dyplomowego – 20 punktów ECTS. Spełnione są tym samym wymagania dotyczące umożliwienia studentom wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ich łącznej liczby.

Program studiów obejmuje grupy zajęć związane z badaniami naukowymi w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Liczba punktów ECTS przypisanych do tych zajęć wynosi 103,5 ECTS (89% wymiaru dla całych studiów). Wymiar ten jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Przypada na nie łącznie 720 godzin. Do zajęć tych zaliczono zajęcia podstawowe, wszystkie zajęcia kierunkowe, wszystkie zajęcia kierunkowe do wyboru oraz seminarium magisterskie. Pod względem treści programowych odpowiadają one badaniom naukowym prowadzonym przez pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni i stwarzają studentom odpowiednie możliwości w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Program studiów uwzględnia lektorat z języka obcego w wymiarze 120 godzin. W ofercie Uczelni jest 6 języków obcych: angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski i włoski. Nauka języka obcego uwzględnia w odpowiednio dużym zakresie język specjalistyczny (ekonomiczny). Studenci mają także możliwość wyboru zajęć w języku obcym w odniesieniu do większości zajęć kursowych.

Do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych ujętych w programie studiów zaliczono *historię myśli ekonomicznej* z liczbą 4,5 punktu ECTS. Elementy wiedzy z zakresu nauk humanistycznych ujęte są także w ramach języka obcego, *ekonomii rozwoju*, *ekonomii instytucjonalnej* i *ekonomii sektora publicznego*. Pozwala to na uznanie, że do dziedziny nauk humanistycznych przyporządkowano łącznie liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż określoną w wymaganiach.

Program studiów na ocenianym kierunku nie zawiera zajęć prowadzonych z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dopuszczona jest jednak możliwość realizacji niektórych zajęć w wersji e-learningowej lub blended learning z wykorzystaniem platformy e-SGH. Platforma e-learningowa Niezbędnik e-SGH umożliwia indywidualne wspomaganie zajęć i zamieszczanie przez wykładowców materiałów dydaktycznych.

W SGH od marca 2020 r. do końca semestru letniego 2020/2021 zdalnie realizowane były wszystkie zajęcia ujęte w planie studiów. Prowadzenie zajęć odbywało się w oparciu o rozwiązania oferowane przez platformę Microsoft, takie jak aplikacja MS Teams. W roku akademickim 2021/2022 studia rozpoczęły się w tradycyjny sposób, natomiast od połowy grudnia 2021 r. do połowy marca 2022 r. zajęcia ponownie prowadzone były online.

Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest szeroki zestaw metod kształcenia odpowiednio dostosowanych do zakładanych efektów uczenia się. Są one określone w sylabusach. Na części zajęć korzysta się jednocześnie z kilku metod. Do najczęściej stosowanych należą: wykład tradycyjny, wykład konwersatoryjny, wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, metoda debaty, praca w grupach, studia przypadku, gra dydaktyczna, dyskusje, referaty, projekty. Metody te uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Ich stosowanie związane jest z wykorzystaniem takich środków i narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się jak: projektory multimedialne, komputery z odpowiednim oprogramowaniem i dostępem do zasobów Internetu. Jako przykład można wskazać zajęcia z *badaw empirycznych w naukach prawnych*, w ramach których studenci uczą się elementów modelowania ekonometrycznego w celu nabycia umiejętności samodzielnego budowania modelu i replikowania empirycznych wyników badań do

przygotowania własnych opracowań naukowych. Studenci uczą się także obsługi programu Stata z wprowadzaniem podstaw programowania w języku Python w środowisku Jupiter Notebook.

Istotne znaczenie w procesie kształcenia mają narzędzia dostępne na platformie e-learningowej SGH. Stosowane z ich wykorzystaniem metody nauczania sprzyjają aktywizacji studentów zarówno w trakcie zajęć dydaktycznych, jak i w ramach pracy własnej poprzez wymagane studia literatury i innych źródeł oraz wykonywanie zleconych zadań. Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane przy tym jedynie pomocniczo. Stosowane na ocenianym kierunku metody dydaktyczne umożliwiają osiąganie wszystkich zakładanych efektów uczenia się w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pozwalają także na nabycie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy, jak i uzyskanie kompetencji badawczych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej bądź udziału w niej. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa proces dyplomowania, który przygotowuje studentów do pogłębionych studiów literatury naukowej, gromadzenia danych oraz stosowania zaawansowanych metod ich analizy, formułowania wniosków i prezentacji wyników badań.

Charakterystyczną cechą organizacji procesu kształcenia w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek jest stwarzanie studentom szerokiej możliwości dokonywania wyboru indywidualnej ścieżki studiów, dostosowanej do ich oczekiwań i możliwości. Swoboda wyboru jest w sposób zasadny zróżnicowana w zależności od rodzaju zajęć. Jest mniejsza w odniesieniu do zajęć kierunkowych, przy czym i tutaj student może swobodnie dokonać wyboru wykładowcy, kierując się jego zainteresowaniami naukowymi, badawczymi czy uznaniem w środowisku naukowym. W odniesieniu do zajęć specjalizacyjnych, student dokonuje ich wyboru z puli zajęć związanych z kierunkiem studiów, jak i z całej oferty Uczelni, a także wyboru wykładowcy. Indywidualny wybór zajęć dokonywany przez studenta przygotowuje go do późniejszego wyboru seminarium magisterskiego i napisania pracy dyplomowej. Możliwość indywidualizacji procesu kształcenia dotyczy wszystkich studentów, bez względu na uzyskiwane przez nich oceny. Przyjęte i obowiązujące od wielu już lat w Uczelni rozwiązania powodują, że oprócz lektoratów, które studenci realizują w stałych grupach dziekańskich, na pozostałe zajęcia uczęszczają w zróżnicowanych grupach, których skład jest inny na każdych zajęciach i w każdym semestrze. Sprzyja to indywidualizacji kształcenia i swobodzie studiowania oraz rozwijaniu kompetencji interpersonalnych.

Regulamin studiów przewiduje, że student wyróżniający się wybitnymi osiągnięciami może ubiegać się o przyznanie przez Rektora prawa do odbywania studiów na danym kierunku studiów według indywidualnego programu studiów (IPS). Z kolei student wyróżniający się indywidualnymi osiągnięciami lub wybitnymi zdolnościami może ubiegać się o przyznanie prawa do odbywania studiów w ramach indywidualnych studiów międzydziedzinowych (ISM) według indywidualnego programu studiów, w tym planu studiów obejmującego, co najmniej dwie dziedziny nauki i prowadzące do uzyskania dyplomu na więcej niż jednym kierunku studiów. Przyznając studentowi prawo do IPS lub ISM, Rektor SGH zatwierdza indywidualny program, w tym plan studiów, oraz wyznacza opiekuna naukowego dla danego studenta. Na ocenianym kierunku nie ma obecnie studentów studiujących według IPS lub ISM.

Studenci, w tym niepełnosprawni, mają łatwy dostęp do licznej kadry wykładowców, indywidualnych konsultacji i korzystają z indywidualnej opieki promotora. Zwiększeniu dostępności dla osób z niepełnosprawnościami służył w szczególności projekt finansowany ze źródeł zewnętrznych „Inkluzywna SGH – bez barier w dostępie do edukacji”. W jego ramach zrealizowano szereg działań

zmierzających do dostosowania struktury organizacyjnej, procesów edukacyjnych, architektury oraz dostępności cyfrowej i informacyjnej, a także kształtowanie i promowanie kultury otwartości wobec osób o szczególnych potrzebach. W 2021 r. SGH przystąpiła też do projektu Asystent studenta z ASD. Efektem projektu jest wdrożenie innowacji społecznej Tłumacz / Adwokat społeczny – asystent osoby z ASD.

Stosowane w Uczelni rozwiązania umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Celom tym sprzyja w szczególności wykorzystanie e-learningu.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku są nieobowiązkowe. Efekty uczenia się określone dla praktyk zawodowych w karcie zajęć są sformułowane poprawnie i zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych grup zajęć.

Praktyki realizowane są w wymiarze minimum 3 tygodni (90 godzin) i przypisano im 3 punkty ECTS. Praktykę można zrealizować w ramach puli punktów za tzw. zajęcia do wyboru. Zasady realizacji praktyk są sformułowane w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych w SGH, który stanowi załącznik do uchwały nr 92 Senatu SGH z dnia 28.04.2021 r.

Miejsca realizacji praktyk to przede wszystkim instytucje bankowe i finansowe, zarówno prywatne, jak i publiczne. Uczelnia posiada bogatą bazę podmiotów współpracujących, a tym samym stosunkowo duże możliwości wyboru miejsc praktyk.

Uwzględniając liczbę studentów na kierunku oraz efekty uczenia się przypisane do praktyk, należy stwierdzić, że umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zaliczenie praktyki opiera się na wypełnionym sprawozdaniu z realizacji studenckiej praktyki zawodowej, w którym student opisuje zadania wykonywane w trakcie praktyki. Na tej podstawie uczelniany opiekun praktyki ocenia realizację założonych efektów uczenia się i dokonuje zaliczenia praktyki.

Prowadzona dokumentacja praktyk pozwala ocenić sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań.

Podstawą dla uczelnianego opiekuna praktyk do weryfikacji realizacji praktyk zawodowych przez studenta są:

1. umowa o studencką praktykę zawodową,
2. sprawozdanie z realizacji praktyki.

Przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się są dobrane właściwie i pozwalają na skuteczną weryfikację.

Uczelnia nie realizuje hospitacji praktyk zawodowych. SGH dzięki szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pomaga znaleźć miejsca realizacji praktyk. Student może jednak także samodzielnie nawiązać współpracę z podmiotem, w którym chce odbyć praktykę. Miejsca realizacji praktyk są zgodne ze specyfiką kierunku i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Na ocenianym kierunku nie jest prowadzony monitoring praktyk.

Organizację roku akademickiego określa Rektor, wskazując semestralny początek i koniec zajęć dydaktycznych na poszczególnych formach studiów oraz terminy sesji egzaminacyjnych i przerw.

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego i składa się z dwóch semestrów – zimowego i letniego. Organizacja roku akademickiego podawana jest do wiadomości publicznej nie później niż na cztery miesiące przed jego początkiem. Plan studiów uzależniony jest w dużej części od wyborów dokonywanych przez studentów. Stałą alokację w semestrach mają głównie zajęcia podstawowe, lektoraty oraz niektóre zajęcia kierunkowe. Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w dni robocze z różnym rozplanowaniem w trakcie dnia od godzin porannych (8:00) do wieczornych (20:40) w jednorazowym wymiarze dwóch godzin lekcyjnych. Rozplanowanie zajęć w trakcie semestru i dnia umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Sesje egzaminacyjne w pierwszym terminie trwają dwa tygodnie, a w drugim jeden tydzień. Oznacza to, że czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych ocenach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z kierunkowymi, a także zakładanymi dla zajęć efektami uczenia się. Uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej prowadzonej w Uczelni w tych dyscyplinach.

Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Udział punktów ECTS przypisanych do tych zajęć stanowi ponad połowę przyjętych dla całego programu studiów, co jest zgodne z wymaganiami. Sekwencja realizacji grup zajęć jest prawidłowa. Proporcje form zajęć są dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia i pozwalają na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Studenci mają zapewnioną możliwość wyboru zajęć, a łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. W programie studiów zostały uwzględnione zajęcia obejmujące treści programowe z dziedziny nauk humanistycznych, a do zajęć tych przyporządkowano wymaganą liczbę punktów ECTS.

Do zajęć związanych z przygotowaniem studentów do działalności naukowej bądź udziałem w niej została przyporządkowana ponad połowa punktów ECTS przyjętych dla całego programu. Program studiów uwzględnia naukę języka obcego. Program studiów nie przewiduje prowadzenia zajęć za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. W okresach występowania ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie Uczelni następowało (zgodnie z ogólnie obowiązującymi regulacjami) przejście na nauczanie w trybie hybrydowym bądź zdalnym w formie zajęć prowadzonych synchronicznie na platformie MS Teams.

Zajęcia prowadzone są w oparciu o szeroki zestaw metod dydaktycznych, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Wykorzystywane są nowoczesne metody i wspomagające je narzędzia oraz techniki pozwalające na osiągnięcie przez studentów wszystkich przyjętych dla poszczególnych zajęć i całych studiów efektów uczenia się. Metody kształcenia pozwalają na przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych lub udziału w nich. Metody kształcenia stosowane na lektoratach

i wykładach w języku obcym pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym na poziomie B2+. Metody i techniki kształcenia na odległość, w okresie obowiązywania regulacji związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się pandemii wykorzystywane były jedynie pomocniczo. Program studiów stwarza szerokie możliwości dostosowania procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Organizacja procesu nauczania umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się.

Efekty uczenia się określone dla praktyk zawodowych są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych grup zajęć. Wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Na Uczelni nie są realizowane hospitacje praktyk. Program praktyk, nie podlega monitoringowi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki przyjęcia kandydatów na studia określone są w corocznie przyjmowanych uchwałach rekrutacyjnych. Są one podejmowane i publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym. Uchwała nr 741 Senatu SGH z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie w roku akademickim 2021/2022 przewiduje, że rekrutacja na studia drugiego stopnia odbywa się na kierunek studiów. Rejestracja kandydatów na studia przeprowadzana jest za pośrednictwem Internetowego Systemu Rekrutacyjnego. Limity miejsc dla kierunku ustala Rektor, przy czym połowa miejsc jest przeznaczona dla absolwentów studiów pierwszego stopnia SGH, a pozostałe dla kandydatów z naboru powszechnego. Na studia drugiego stopnia może być przyjęta osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów. Postępowanie w sprawie przyjęcia na studia prowadzi Uczelniana Komisja Rekrutacyjna oraz Rektor. Absolwenci studiów pierwszego stopnia odbytych w SGH są przyjmowani w ramach limitu na podstawie rankingu uzyskanej średniej ocen ze studiów. Natomiast

kandydaci z naboru powszechnego na podstawie wyników uzyskanych ze sprawdzianu wiedzy o gospodarce oraz z języka obcego w specjalizacji ekonomicznej. Tak określone warunki rekrutacji są przejrzyste i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Kryteria naboru w ramach każdego z limitów naboru są bezstronne, ale nie zapewniają kandydatom równych szans w podjęciu studiów na kierunku. Należy wskazać, że w ostatnich latach limity nie były wypełniane. W roku akademickim 2021/2022 ok. 30% kandydatów ukończyło kierunek finanse i rachunkowość, po 13% ekonomię, globalny biznes oraz prawo, a pojedyncze osoby inne kierunki ekonomiczne i administrację. Kandydaci ci posiadali wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone w uchwale nr 343 Senatu SGH z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. W dokumencie tym zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami określono zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się. Przepisy te przewidują, że efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Potwierdzanie efektów uczenia się dokonywane jest poprzez proces ich weryfikacji, zakończony wydaniem certyfikatu. Szczegółową organizację procesu oceny i weryfikacji efektów uczenia się określają instrukcje wydawane przez dziekanów studiów. Na ocenianym kierunku nie korzystano do tej pory z tej formy potwierdzania efektów uczenia się.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone są w Regulaminie studiów SGH. Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na danym kierunku prowadzonym w Uczelni. Efekty uczenia się uzyskane w innych uczelniach są uznawane w procesie kształcenia w SGH w przypadku przenoszenia studentów z innej uczelni oraz w związku z realizacją wymiany z uczelniami bądź prowadzeniem programów podwójnych dyplomów. Punkty ECTS mogą być wliczane do puli punktów za zajęcia do wyboru lub – na podstawie analizy dostarczonych sylabusów z zaliczonych zajęć, po zaopiniowaniu przez koordynatora zajęć oraz Radę Programową kierunku studiów.

Zasady i procedury dyplomowania są określone w Regulaminie studiów, zarządzeniu Rektora nr 23 z 20 marca 2020 r. w sprawie prac dyplomowych oraz stosownej instrukcji dziekana studiów magisterskich. Praca magisterska powinna prezentować wiedzę studenta w dyscyplinie nauki i obszarze praktyki związanym z kierunkiem studiów. Powinna ona wskazywać na znajomość i krytyczne rozumienie teorii i zasad ich stosowania, a także wykazywać, że student posiada umiejętności niezbędne do rozwiązywania zaawansowanych problemów ze sfery teorii lub praktyki oraz umiejętność tworzenia tekstu problemowego. Promotorem pracy dyplomowej może być wyłącznie nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy, zatrudniony w SGH. Tematyka pracy powinna być zgodna z zakresem zainteresowań naukowych promotora. Zasady dyplomowania określają także wymagania edytorskie i językowe odnoszące się do prac. Praca jest kierowana przez promotora do weryfikacji antyplagiatowej. Recenzji pracy dokonuje promotor i wskazana przez niego osoba. W recenzji ocenia się stopień spełnienia wymagań merytorycznych i formalnych przyjętych dla prac

dyplomowych. Dopuszczenie do egzaminu dyplomowego wymaga zrealizowania wszystkich obowiązków wynikających z programu studiów, pozytywnej oceny promotora i recenzenta, pozytywnej weryfikacji pracy w systemie antyplagiatowym.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana danego Studium. W jej skład wchodzi: dziekan albo upoważniony przez dziekana nauczyciel posiadający co najmniej stopień doktora – jako przewodniczący, promotor i recenzent pracy – jako członkowie. Treść pytań egzaminacyjnych powinna być związana z efektami uczenia się zakładanymi dla danego kierunku studiów. W trakcie trwania egzaminu dyplomowego zadawane są dwa pytania: z zakresu kierunku studiów oraz pytanie sformułowane przez recenzenta dotyczące pracy dyplomowej. Dla kierunku obowiązuje lista 100 pytań obejmujących kierunkowe efekty uczenia się. Ocena końcowa z egzaminu dyplomowego uwzględnia oceny uzyskane z odpowiedzi na wszystkie pytania i stanowi średnią arytmetyczną tych ocen. Ostateczny wynik studiów jest obliczany jako suma 0,6 średniej z ocen uzyskanych w toku studiów, 0,3 ze średniej arytmetycznej oceny promotora i recenzenta pracy dyplomowej oraz 0,1 końcowej oceny egzaminu dyplomowego.

Tak sformułowane zasady i procedury dyplomowania są trafne, dostosowane do specyfiki ocenianego kierunku studiów i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w Regulaminie Studiów, zarządzeniu Rektora dotyczącym procesu dyplomowania oraz zarządzeniu Rektora dotyczącym praktyk. Przewidują one, że okresem rozliczeniowym jest semestr. Warunkiem koniecznym zaliczenia semestru jest uzyskanie co najmniej dostatecznych ocen końcowych ze wszystkich zajęć dydaktycznych przewidzianych w programie studiów realizowanych przez studenta. Sesje egzaminacyjne organizowane są w terminach przewidzianych w organizacji roku akademickiego. Student ma prawo do wykorzystania dwóch terminów zaliczenia i egzaminu z zajęć. Wyniki pierwszego terminu egzaminu wykładowca podaje do wiadomości studentów nie później niż na 5 dni przed drugim terminem egzaminu. W przypadku egzaminu pisemnego, student ma prawo wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej w terminie 14 dni od opublikowania wyników tego egzaminu. W przypadku egzaminu ustnego student ma prawo zapoznać się z protokołem zawierającym co najmniej treść zadanych pytań egzaminacyjnych oraz informację o ocenach z odpowiedzi na poszczególne pytania. Na wniosek studenta Dziekan w przypadku stwierdzenia naruszenia trybu lub sposobu oceny egzaminu może zarządzić egzamin komisyjny przeprowadzany przez komisję powołaną przez Dziekana. Egzaminy i zaliczenia zajęć dydaktycznych objętych planem studiów kończą się wystawieniem oceny według skali od 2,0 do 5,0. W stosunku do studenta, który nie zaliczył semestru, Dziekan wydaje decyzję o skierowaniu na powtarzanie zajęć i warunkowym zezwoleniu na kontynuowanie studiów w następnym semestrze, skierowaniu na powtarzanie semestru albo skreśleniu z listy studentów.

Kryteria zaliczenia poszczególnych zajęć, w tym oceny stopnia osiągnięcia przyjętych dla nich efektów kształcenia zawarte są w ich sylabusach. Efekty te powiązane są z kierunkowymi efektami kształcenia. W przypadku zajęć podstawowych i kierunkowych, realizowanych według „wzorcowego/wspólnego” sylabusu przez różnych wykładowców, obowiązuje od trzech lat jeden standardowy schemat egzaminu; natomiast w przypadku zajęć związanych ściśle z kierunkiem obowiązuje on od roku.

Tak określone zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są kompletne. Umożliwiają one równe traktowanie studentów

w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia dopuszcza przy tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Wskazane zasady zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Studenci mają zapewnioną informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie – w ramach procesu dyplomowania. Określone zostały także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Nauczyciele akademicy są zobowiązani do zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem, w szczególności w ramach antyplagiatowej weryfikacji prac dyplomowych. W okresie pandemii i konieczności przejścia na metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia korzystała z rozwiązań dostępnych na platformach informatycznych zapewniających identyfikację studentów i bezpieczeństwo dotyczące ich danych.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w sylabusach. W trakcie zajęć weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ujętych w efektach uczenia się dokonywana jest w oparciu o obserwacje aktywności w pracy grupowej i dyskusjach, sposób zadawania pytań i argumentacji wypowiedzi oraz o przedstawiane przez studentów referaty, eseje, projekty, prezentacje przygotowywane w ramach pracy własnej. Natomiast weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na określonych etapach procesu kształcenia odbywa się w oparciu o egzaminy, testy, prace pisemne, prace dyplomowe i egzamin dyplomowy. Zajęcia zaliczone do grupy podstawowych i kierunkowych prowadzone w formie wykładu i ćwiczeń podlegają ocenie na podstawie egzaminu końcowego oraz oceny pracy studenta w trakcie semestru (prace okresowe, aktywność na zajęciach, referaty, eseje i prezentacje). Dla zajęć prowadzonych jedynie w formie wykładów podstawową formą sprawdzania wiedzy są pisemne egzaminy końcowe. W przypadku realizacji studenckiej praktyki zawodowej weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest na podstawie sprawozdania określającego zadania wykonane w trakcie praktyki. Stosowane na ocenianym kierunku studiów metody są odpowiednio zróżnicowane i dostosowane do specyfiki zajęć, przez co zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Umożliwiają one w szczególności sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia przez studentów działalności naukowej lub udziału w tej działalności. W okresie pandemii i prowadzenia zajęć w oparciu o metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się dokonywana była na bieżąco w ramach zajęć w formie ćwiczeń prowadzonych w trybie synchronicznym oraz za pomocą odpowiednich narzędzi oferowanych w przez platformy informatyczne, służących do przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się w odniesieniu do języka obcego ujęte w sylabusach zajęć przewidują egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwia pisemne, referaty, eseje, prezentacje oraz ocenianie ciągłe podczas ćwiczeń. Oceny końcowe formułowane są na podstawie egzaminów pisemnych i ustnych. Metody te umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2+.

System weryfikacji efektów uczenia się stosowany na ocenianym kierunku umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się. Opinie wykładowców, koordynatorów zajęć i przewodniczących Rad Programowych kierunków na temat przebiegu kształcenia przedstawiane są na spotkaniach

z Prorektorem ds. dydaktyki i studentów. Analiza wyników w nauce dokonywana jest przez Pełnomocnika Rektora ds. USZJK, dziekanów studiów, koordynatorów zajęć oraz w katedrach realizujących określone zajęcia i obejmuje m.in. analizę rozkładu ocen z zajęć obowiązkowych.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów znajdują odzwierciedlenie w testach, pisemnych pracach etapowych, raportach, projektach, sprawozdaniach z praktyk i pracach z innych zadań zleconych przez prowadzących zajęcia. Dokumentacja osiągania efektów uczenia jest przechowywana przez wykładowców prowadzących dane zajęcia. Sprawozdania z praktyk znajdują się w Dziale Obsługi Dydaktyki. Protokoły zawierające oceny zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz protokoły egzaminów dyplomowych przechowywane są w dziekanacie studiów magisterskich. Prace dyplomowe przechowywane są w Archiwum Prac Dyplomowych. Dokumentacja efektów uczenia się z okresu zdalnego prowadzenia kształcenia została zgromadzona w formie elektronicznej (Niezbędnik e-SGH, dysk One Drive, skrzynki pocztowe wykładowców).

Monitorowanie pozycji absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy prowadzone jest w oparciu o ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych. Przedstawione przez Uczelnię materiały odnoszą się do roku 2019 i dotyczą doświadczenia z pracy przed dyplomem i sytuacji zawodowej po dyplomie, geograficznego zróżnicowania losów absolwentów, poszukiwania pracy i bezrobocia, wynagrodzeń, podejmowania dalszego kształcenia. Dane te wskazują w szczególności na nieliczne przypadki dalszego kształcenia, niskie ryzyko bezrobocia i relatywnie wysokie wynagrodzenia absolwentów.

Tematyka prac dyplomowych na ocenianym kierunku studiów związana jest z celami kształcenia i efektami uczenia się zakładanymi dla kierunku. Promotorzy umożliwiają studentom samodzielne proponowanie tematyki pracy dyplomowej odpowiadającej ich zainteresowaniom i zajęciom zaliczonym w toku studiów na kierunku ekonomiczna analiza prawa. Tematyka przedstawionych do oceny 16 prac dyplomowych obronionych na ocenianym kierunku jest związana z rynkiem finansowym, kapitałem społecznym, zatrudnieniem i wynagrodzeniami, ładem korporacyjnym oraz ekonomiczną analizą zagadnień odnoszących się do regulacji prawnych różnych segmentów rynku, systemu podatkowego, programów rządowych itp. Tematyka ta odpowiada efektom uczenia się oraz dyscyplinom, do których kierunek jest przyporządkowany. Oferty seminariów zgłaszanych przez nauczycieli akademickim ze stopniem doktorów wymagają dodatkowo akceptacji ich przełożonych. Wykaz proponowanych studentom zagadnień do podjęcia w pracy dyplomowej jest dostępny na platformie Wirtualny Dziekanat.

Analiza prac magisterskich dobranych drogą losową do oceny przez zespół oceniający wskazuje, że wymagania stawiane pracom dyplomowym są dostosowane do poziomu i profilu studiów oraz efektów uczenia się i dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Prace odpowiadały wymaganiom określonym w procedurze dyplomowania. W przypadku niektórych prac brak było jednak w ich treści odniesienia się do analizy kwestii prawnych. Wszystkie podlegały weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Recenzje sporządzane były na formularzach zawierających kryteria służące do oceny merytorycznej i formalnej. Części opisowe w recenzjach były w części z nich dość wąskie i zawierały w większej mierze opisy pracy aniżeli sądy wartościujące.

Studenci ocenianego kierunku skupieni w studenckim kole naukowym ekonomicznej analizy prawa byli wykonawcami projektu dydaktycznego, w ramach którego popularyzowali wiedzę na temat ekonomicznej analizy prawa poprzez organizację cyklu wykładów, paneli dyskusyjnych, warsztatów oraz case studies.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia spełniają wymagania formalne określone w obowiązujących przepisach prawa. Są one podawane z odpowiednim wyprzedzeniem do wiadomości osób zainteresowanych. Rekrutacja prowadzona jest w ramach odrębnych limitów określonych dla absolwentów własnej uczelni i innych uczelni. Przy kwalifikacji kandydatów uwzględnia się wyniki z dotychczasowych studiów, a w ramach naboru powszechnego wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów ocenianego kierunku. Procedura dyplomowania uwzględnia wszystkie niezbędne elementy i zapewnia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się określone w regulaminie studiów. Zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen oraz równe traktowanie studentów. Przewidziana jest możliwość określania własnej ścieżki kształcenia oraz adaptowania zasad weryfikacji dla potrzeb osób z niepełnosprawnością. Przewidziano odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz przekazywania studentom informacji zwrotnych o uzyskanych ocenach.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania są dostosowane do charakteru zajęć i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Zapewniają w szczególności sprawdzenie opanowania umiejętności związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań naukowych bądź udziału w nich oraz znajomości języka obcego na poziomie B2+. Rozwiązania wdrożone w Uczelni w okresie pandemii, a związane z kształceniem na odległość, pozwalały na prawidłowe stosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i skuteczne dokonywanie oceny pracy studentów. Zapewnione jest równe traktowanie wszystkich przystępujących do zaliczeń i egzaminów studentów oraz jednocześnie minimalizowane są zagrożenia niesamodzielności ich pracy.

Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się jest prawidłowo dokumentowane w formie prac etapowych i dyplomowych. Zakres wiedzy i umiejętności weryfikowanych za pomocą tych prac jest zgodny z efektami uczenia się i odpowiada poziomowi i profilowi studiów. Tematyka prac dyplomowych jest generalnie zgodna z efektami uczenia się i dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany. Metodyka i treść prac jest dostosowana do drugiego poziomu studiów oraz ogólnoakademickiego profilu kształcenia.

Studenci kierunku nie byli w okresie oceny autorami bądź współautorami publikacji naukowych i nie posiadają innych udokumentowanych osiągnięć naukowych w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Duży potencjał i struktura kwalifikacji kadry akademickiej SGH (803 osoby, w tym 74 profesorów, 221 doktorów habilitowanych i 356 doktorów – dane z 31.12.2021 r.) bardzo korzystnie wpływa na wysoki poziom merytoryczny zajęć, powiązanie ich treści z wynikami badań, aktualność tych treści oraz ich praktyczną przydatność. Na kierunku ekonomiczna analiza prawa zajęcia prowadzone są przez 38 pracowników. Kadra prowadząca zajęcia ma bogate doświadczenie dydaktyczne, w tym międzynarodowe. Wszystkie obsady zajęć uwzględniają kompetencje naukowe i dydaktyczne kadry.

Wykładowcy kierunku EAP są też autorami lub współautorami wielu podręczników do swoich zajęć (na wiele przykładów powoływano się w raporcie samooceny przygotowanym przez Uczelnię). Rezultaty prowadzonych badań przez nauczycieli akademickich są uwzględniane w treściach realizowanych zajęć, zarówno w corocznej aktualizacji sylabusów, jak i na bieżąco podczas zajęć. Doświadczenie badawcze i zawodowe, w tym związane z pracą w roli ekspertów, doradców, na stanowiskach kierowniczych w biznesie, administracji, instytucjach naukowych i stowarzyszeniach jest przekazywane studentom na zajęciach, seminariach i konsultacjach. Na etapie przygotowywania pracy dyplomowej przez studenta, szczególnie przydatne są wiedza i doświadczenie promotora z prowadzonych badań: ich metodyki, stawiania pytań, hipotez, wyboru/budowy narzędzi, opracowywania wyników, wniosków i raportów. Jedną z podstawowych form włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej jest Studenckie Koło Naukowe Ekonomicznej Analizy Prawa.

Polityka kadrowa prowadzona przez władze SGH i kierownictwo Kolegiów jest polityką projakościową, koncentrującą się wokół długookresowego rozwoju zasobów kadry naukowo-dydaktycznej kierunku.

Uczelnia aktywnie wspiera rozwój młodej kadry oraz rozwój kompetencji dydaktycznych wszystkich pracowników. Każdy wykładowca został przygotowany do realizacji zajęć w systemie e-SGH, został zapoznawany ze standardami tworzenia i prowadzenia zajęć online, ma dostęp do szkoleń i instrukcji w zakresie użytkowania narzędzi e-learningowych oraz zapewnione bieżące wsparcie metodyczne przez Centrum Otwartej Edukacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Do prowadzenia zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku gotów jest liczny zespół o wysokich oraz odpowiednio różnorodnych kwalifikacjach merytorycznych. Dotyczy to także umiejętności i doświadczenia badawczego oraz praktycznego. Daje to duże możliwości właściwych obsad zajęć dydaktycznych. Kwalifikacje dydaktyczne nauczycieli akademickich są wysokie i stale doskonalone.

Polityka kadrowa jest zorientowana na budowanie silnych zespołów naukowo-dydaktycznych i jest konsekwentnie realizowana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Pomieszczenia dydaktyczne SGH znajdują się w 4 budynkach w zwartym kampusie. Łącznie jest w nich 12 auli, w tym największa przeznaczona dla grupy nawet 700 osób, ponad 100 innych sal wykładowych i ćwiczeniowych, 12 pracowni komputerowych, 3 sale gimnastyczne i inne pomieszczenia. W salach dydaktycznych są miejsca dla około 7400 osób, co zaspokaja potrzeby wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku ekonomiczna analiza prawa. We wszystkich salach są dostępne komputery z podłączeniami do projektorów multimedialnych oraz kamer streamingowych z centralnym nadzorem informatycznym. W dwóch aulach znajdują się kabiny i inne urządzenia niezbędne do tłumaczeń symultanicznych, w dwóch – wyposażenie pozwalające organizować videokonferencje. Wśród pracowni komputerowych są laboratoria z oprogramowaniem finansowo-księgowym oraz liczne pakiety statystyczno-ekonometryczne i matematyczne (SAS w wersji akademickiej, STATA, SPSS, GRETL).

W kampusie jest dostępna sieć bezprzewodowa, funkcjonuje system EDUROAM, na korytarzach rozmieszczone są stanowiska komputerowe z wolnym dostępem do sieci internetowej. W Uczelni funkcjonuje własna platforma e-learningowa pod nazwą e-SGH.pl pozwalająca na udostępnianie treści, samodzielne sprawdzanie wiedzy i umiejętności, a także różnokierunkowe interakcje i możliwości symulowania zajęć lub ich odbywania pod opieką prowadzącego, z oceną pracy studenta, monitoringiem, raportowaniem, ankietyzacją itp. Oferta zajęć prowadzonych w formie e-learningu oraz *blended learning* dla ocenianego kierunku skoncentrowana jest przede wszystkim na zapewnieniu szerokiego wachlarza zajęć do wyboru. W takich formach mogą też być realizowane wybrane zajęcia kierunkowe. Ponadto, platforma Niezbędnik e-SGH umożliwia indywidualne wspomaganie zajęć i zamieszczanie różnych materiałów dydaktycznych.

Fakultatywne praktyki studenckie odbywają się w instytucjach i przedsiębiorstwach o odpowiednich dla kierunku podmiotach działalności oraz dobrze wyposażonych teleinformatycznie.

Biblioteka SGH ma największe zbiory wydawnictw ekonomicznych w Polsce obsługiwanych przez katalog elektroniczny ALEPH. Posiada około 730 tysięcy woluminów książek i około 230 tysięcy woluminów czasopism (około 600 tytułów czasopism polskich i 400 zagranicznych). Ponadto dostępne są dziesiątki tysięcy tytułów czasopism oraz książek w wersjach elektronicznych. W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki dostępne są bazy pełnotekstowe książek i czasopism, w tym: ELSEVIER, SPRINGER, WILEY. Dodatkowo dla studentów dostępne są EBRARY, PROQUEST EBOOK CENTRAL oraz polska IBUK

LIBRA. Dostępne są także czasopisma z baz EBSCO, ROQUEST, EMERAL, JSTOR, OECD, CAMBRIDGE Journals, OXFORD Journals, Taylor & Francis.

Biblioteka opracowuje Przegląd Bibliograficzny Czasopiśmiennictwa Ekonomicznego. Biblioteka należy do Konsorcjum Bibliotek Ekonomicznych, które tworzy bazę abstraktowo-pełnotekstową BazEkon dostępną w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki. Uruchomiono także Cyfrowe Repozytorium SGH (Open Access).

Ze zbiorów elektronicznych można korzystać na każdym komputerze w sieci uczelnianej, a ponadto pracownicy i studenci SGH mają do nich dostęp poprzez system VPN z komputerów domowych.

W czytelni głównej są 333 bardzo intensywnie wykorzystywane miejsca do pracy własnej. Czytelnia jest otwarta codziennie, a w okresach sesji egzaminacyjnych nawet w nocy – do 5 rano. Czytelnia jest funkcjonalna i bardzo dobrze oświetlona. W czytelni udostępnione jest stanowisko komputerowe dla osób z niepełnosprawnością, które jest wyposażone w urządzenia do powiększania tekstu i do przetwarzania go w formę dźwiękową.

Ocena studentów pokrywa się z oceną zespołu wizytującego, w zakresie wszystkich elementów: dostępności bazy, zasobów biblioteki, a także udogodnień dla osób z niepełnosprawnością.

Zasoby infrastruktury dydaktycznej i naukowej są stale monitorowane przez wyspecjalizowane komórki organizacyjne SGH (odpowiada za to Dział Zarządzania Nieruchomościami i Centrum Technologii Informatycznych), a także poprzez zgłaszane uwagi i potrzeby przez studentów.

Ponadto od wielu lat mają miejsce konsultacje z partnerami korporacyjnymi, służące pozyskiwaniu wiedzy o trendach w infrastrukturze przedsiębiorstw i instytucji w celu dostosowywania bazy uczelnianej do zmieniających się potrzeb. Ta współpraca owocuje też sponsorowaniem remontów i modernizacji niektórych sal dydaktycznych przez partnerów korporacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Baza infrastrukturalna Uczelni jest wystarczająco pojemna i funkcjonalna. Do dyspozycji studentów ocenianego kierunku oddane są bardzo bogate zbiory biblioteczne, w tym zasoby elektroniczne. Organizacja pracy Biblioteki, w tym dostęp do zasobów elektronicznych, jest właściwa i jednoznacznie zorientowana na potrzeby czytelników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Dobrą praktyką jest dostęp w czasie sesji do czytelni bibliotecznych w porze nocnej (do godziny 5:00), co cieszy się szerokim zainteresowaniem studentów.
2. Dobrą praktyką jest silna współpraca SGH z przedsiębiorstwami i instytucjami partnerskimi, która owocuje w rozwoju infrastruktury dydaktycznej, poprzez wsparcie finansowe i realizację remontów oraz unowocześnień sal dydaktycznych z określeniem ich patronatu.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zgodnie z deklaracją Uczelni i sformułowaną koncepcją kształcenia studenci kierunku ekonomiczna analiza prawa mają możliwość zdobycia zaawansowanej wiedzy z zakresu prawa, ekonomii i dyscyplin komplementarnych oraz rozwijania umiejętności przydatnych do prowadzenia działalności zawodowej w kraju i za granicą, na stanowiskach analitycznych i kierowniczych w instytucjach, przedsiębiorstwach i organach administracji publicznej, w korporacjach i organizacjach międzynarodowych.

Przedmiotowe studia przygotowują także do podejmowania kształcenia na poziomie doktorskim. Uczelnia prowadzi stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym reprezentującym różne sektory powiązane z kierunkiem (m.in. banki, instytucje finansowe, instytucje publiczne i branżowe). Pracodawcy pozytywnie oceniają przygotowanie studentów i absolwentów kierunku do pracy zawodowej. Szczególnie podkreślają ich dobre przygotowanie analityczne.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje kilka obszarów. Jest to m.in. wsparcie w realizacji praktyk zawodowych, organizacja staży dla studentów czy wizyty studyjne w przedsiębiorstwach. Interesariusze zewnętrzni udzielają się także w zakresie wyposażania sal dydaktycznych i konferencyjnych w sprzęt komputerowy i audiowizualny, niektórzy praktycy prowadzą akcyjnie zajęcia dydaktyczne lub warsztaty szkoleniowe. Współpraca jest także formalizowana na poziomie Uczelni, czego przykładem jest Klub Partnerów SGH zrzeszający partnerów biznesowych. Powszechna jest także współpraca w wymiarze indywidualnym oparta na osobistych relacjach zawodowych pracowników naukowych i dydaktyków. Wiele działań realizowanych jest jednak na poziomie uczelnianym, w mniejszym stopniu są to działania skupione wokół ocenianego kierunku.

Rozwój koncepcji kształcenia na kierunku odbywa się w związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Interesariusze zewnętrzni nie opiniują jednak formalnie efektów uczenia się oraz programu kształcenia. Przedstawiane w sposób nieformalny i nieudokumentowany uwagi są według deklaracji analizowane przez władze Uczelni oraz w miarę możliwości uwzględniane przy modyfikacji/udoskonaleniu programu studiów. Ponadto, jak wynika z bezpośrednich rozmów z przedstawicielami pracodawców, ich uwagi i sugestie dotyczące modyfikacji programu studiów są przedstawiane w trakcie nieformalnych spotkań, wspólnie realizowanych projektów i działań.

Wpływ reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów i ofertę dydaktyczną jest zatem obecnie ograniczony do nieformalnych działań. Należy jednak wskazać, że w każdej Radzie kierunku od nowego roku akademickiego będzie uwzględniony przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego (do tej pory była to wyłącznie dobra praktyka). Monitoring współpracy prowadzony jest w sposób nieformalny i nie jest dokumentowany.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stale i bezpośrednie, a także wieloletnie relacje z licznymi, różnorodnymi interesariuszami zewnętrznymi są mocną stroną SGH. Interesariusze zewnętrzni w podstawowym zakresie mają

stworzone możliwości udziału w procesie określania i weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku i są angażowani w proces dydaktyczny. Niektóre sugestie i rekomendacje przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, które są przekazywane w sposób zindywidualizowany i nieformalny są wdrażane i uwzględniane przez Uczelnię. Reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego nie uczestniczą jednak w sposób stały i usystematyzowany w określaniu i opiniowaniu efektów uczenia się na kierunku, ale warto wskazać, że od nowego roku akademickiego w prace Rady kierunku włączony będzie przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych. W ramach ocenianego kierunku istnieje duży potencjał do rozszerzenia zarówno form, jak i zakresu współpracy.

Na ocenianym kierunku nie są prowadzone okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami. Ocena i wnioski dotyczące współpracy mają głównie charakter nieformalny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie jest w świetle misji i strategii SGH jednym z wiodących zadań. Uczelnia ma podpisanych około 400 umów o współpracy z około 350 uczelniami na różnych kontynentach. W większości przypadków jest to współpraca ścisła. Jednostka posiada 17 umów dotyczących programów z podwójnym dyplomem. Dla studentów ocenianego kierunku przewidziane są różnorodne programy wymiany studenckiej (Erasmus+, wymiany bilateralne). Większość zajęć oferowanych w języku polskim ma swoje odpowiedniki w języku angielskim. Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku ekonomiczna analiza prawa oferowane są także w języku angielskim. Sam kierunek prowadzony jest także w języku angielskim jako European Master in Law and Economics (EMLE). Znaczne są liczby godzin zajęć przeznaczanych na języki obce w programach studiów (120 godzin). Weryfikacja kompetencji językowych odbywa się w oparciu o złożone przez studentów: uznawane (w regulaminie) komercyjne certyfikaty językowe, określone dyplomy ukończenia studiów (np. studia filologiczne, studia ukończone w języku obcym), testy kompetencyjne (organizowane corocznie w postaci tzw. egzaminu „połówkowego” tj. w połowie procesu nauczania języka) i certyfikaty ukończenia lektoratu wystawiane przez Centrum Nauki Języków Obcych SGH.

Corocznie wykłady w uczelniach zagranicznych prowadzi około 40 pracowników SGH (w ramach Erasmus+ STA), ok. 40 w ramach innych form współpracy, choć w związku z pandemią COVID-19 krótkoterminowe mobilności pracowników zostały zawieszane od marca 2020 r. Aktualnie w ramach finansowania z projektu Erasmus+ KA 107 pracownicy coraz częściej prowadzą wykłady w krajach pozaeuropejskich (m.in. Azja, Bliski Wschód, Australia, Kanada).

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku EAP współpracują także z zagranicznymi instytucjami naukowymi i organizacjami międzynarodowymi, wchodzącymi w skład wspólnego projektu koordynowanego przez Erasmus University of Rotterdam, a są to: University of Vienna, University of Hamburg, University of Haifa, Pompeu Fabra University, Indhira Gandhi School for Development Studies, College of Management (Rishon, Izrael), Ghent University, University of Aix-en-Provence. Na szczególne podkreślenie zasługuje współpraca z wieloma uczelniami zagranicznymi w obszarze dydaktycznym w ramach programu EMLE.

W SGH funkcjonuje Centrum Programów Międzynarodowych, które koordynuje i promuje współpracę międzynarodową SGH. Zajmuje się przy tym m.in. rekrutacją i kwalifikacją studentów na studia oraz praktyki w ramach programów Erasmus+, Erasmus-Mundus, Share, PIM i na podstawie umów bilateralnych, a także na studia w ramach programów podwójnych dyplomów. Ponadto Centrum Programów Międzynarodowych uczestniczy w regionalnych konferencjach połączonych z targami promującymi SGH i inne polskie uczelnie na arenie międzynarodowej (EAIE, NAFSA, APAIE).

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia Uczelni odbywa się na wielu płaszczyznach, od poziomu jednostek zaangażowanych w proces umiędzynarodowienia (Centrum Programów Międzynarodowych, Dział Obsługi Projektów, Kolegia, Dziekanaty) do poziomu ogólnouczelnianego (w oparciu o zebrane informacje), co związane jest z zewnętrznymi akredytacjami. W Uczelni funkcjonuje także stała Komisja ds. Współpracy z Zagranicą i Otoczeniem, której zadaniem jest m.in. monitorowanie i wspieranie procesu kształtowania i realizacji polityki umiędzynarodowienia.

W przypadku mobilności studentów i pracowników, proces monitorowania obejmuje analizę ilościową i jakościową (ankiety instytucjonalne prowadzone na poziomie agencji zarządzających – Erasmus, NAWA oraz ankiety wewnętrzne) współpracy międzynarodowej oraz procesu jej obsługi. Częstość oceny w dużej mierze wynika z częstości raportowania wewnętrznego, który obejmuje rok akademicki i/lub kalendarzowy. Ponadto stosowana jest analiza bieżąca (semestralna, lub po zakończeniu pojedynczego projektu) oraz porównawcza. Zadaniem tej ostatniej jest ocena trendu procesu umiędzynarodowienia Uczelni, co zostało utrudnione ze względu na panującą pandemię.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie jest w świetle misji i strategii SGH jednym z wiodących zadań. Uczelnia posiada 17 umów dotyczących programów z podwójnym dyplomem. Większość zajęć oferowanych w języku polskim ma swoje odpowiedniki w języku angielskim. Kierunek ekonomiczna analiza prawa prowadzony jest też w języku angielskim jako European Master in Law and Economics (EMLE), w ramach wspólnego projektu koordynowanego przez Erasmus University of Rotterdam, a jego uczestnikami są: University of Vienna, University of Hamburg, University of Haifa, Pompeu Fabra University, Indhira Gandhi School for Development Studies, College of Management (Rishon, Izrael), Ghent University, University of Aix-en-Provence. Całość jest finansowana z programu Erasmus Mundus. Na podkreślenie zasługuje silna współpraca z powyżej wskazanymi uczelniami zagranicznymi w obszarze dydaktycznym w ramach programu EMLE.

Corocznie wykłady w uczelniach zagranicznych prowadzi około 40 pracowników SGH (w ramach Erasmus+ STA), około 40 w ramach innych form współpracy, choć w związku z pandemią COVID-19

krótkoterminowe mobilności pracowników zostały zawieszono od marca 2020 r. Aktualnie w ramach finansowania z projektu Erasmus+ KA 107 pracownicy coraz częściej prowadzą wykłady w krajach pozaeuropejskich (m.in. Azja, Bliski Wschód, Australia, Kanada).

W SGH funkcjonuje Centrum Programów Międzynarodowych, które koordynuje i promuje współpracę międzynarodową SGH. Zajmuje się przy tym m. in. rekrutacją i kwalifikacją studentów na studia oraz praktyki w ramach programów Erasmus+, Erasmus-Mundus, Share, PIM i na podstawie umów bilateralnych, a także na studia w ramach programów podwójnych dyplomów.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia Uczelni odbywa się w wielu płaszczyznach, od poziomu jednostek zaangażowanych w proces umiędzynarodowienia (Centrum Programów Międzynarodowych, Dział Obsługi Projektów, Kolegia, Dziekanaty) do poziomu ogólnouczelnianego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Nieprzeciętne możliwości udziału studentów w programie Erasmus Mundus za pośrednictwem studiów anglojęzycznych European Master in Law and Economics (EMLE), w ramach wspólnego projektu koordynowanego przez Erasmus University of Rotterdam, którego uczestnikami są: University of Vienna, University of Hamburg, University of Haifa, Pompeu Fabra University, Indhira Gandhi School for Development Studies, College of Management (Rishon, Izrael), Ghent University, University of Aix-en-Provence.
2. Możliwości opanowania na wysokim poziomie umiejętności językowych (dzięki oferowanym w wysokiej liczbie godzin zajęć językowych, bogatej ofercie kursów w językach obcych, a także szerokiej ofercie zajęć kursowych realizowanych w języku angielskim).

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów SGH w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym, naukowym oraz w wejściu na rynek pracy jest wszechstronny i sprzyja rozwojowi naukowemu z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb studentów. Uczelnia wspiera studentów na wielu płaszczyznach, jednak z perspektywy studenckiej, jednym z najistotniejszych elementów takiego wsparcia jest współpraca i bieżący kontakt z wykładowcami. Studenci mają swobodną możliwość konsultacji z wykładowcami podczas dyżurów.

Studenci Szkoły Głównej Handlowej mogą się ubiegać o pomoc materialną w formie stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogi lub stypendium Rektora. Studenci ocenianego kierunku biorą udział w seminariach naukowych oraz uczestniczą w działalności naukowej prowadzonej na Wydziale. Uzdolnieni studenci mają możliwość wzięcia udziału w realizacji prac badawczych zarówno w ramach działalności koła naukowego, jak i projektów badawczych realizowanych na Wydziale. W trakcie studiów mogą zapoznać się z charakterem pracy naukowca.

Na Uczelni funkcjonuje wsparcie studentów wybitnych za pośrednictwem gratyfikacji wsparcia finansowego, wcielaniem ich w działalność naukową, możliwość korzystania z indywidualnego toku studiów.

Uczelnia umożliwia studentom podjęcie aktywności artystycznych, sportowych, organizacyjnych oraz charytatywnych. Organizowane są liczne wydarzenia, przede wszystkim artystyczne i integracyjne. Studenci mają również możliwość rozwijania kompetencji społecznych poprzez udział w projektach charytatywnych. Możliwe jest również zaangażowanie się w działalność Akademickiego Związku Sportowego, który posiada kilkanaście sekcji sportowych oraz jedną sekcję wyczynową. Sportowcy otrzymują od Uczelni szerokie wsparcie m.in. mogą ubiegać się o indywidualny tok studiów oraz mają zapewnione dodatkowe punkty do stypendium Rektora. Ponadto SGH przeznacza budżet, który pozwala na uczestnictwo studentów w akademickich mistrzostwach Polski.

Natomiast wchodzenie na rynek pracy wspierają również działające na Uczelni jednostki pozawydziałowe takie jak Centrum Kariery i relacji z absolwentami, które zajmują się m.in. organizacją studiów podyplomowych i specjalistycznych szkoleń, odpowiada za wsparcie studentów w zakresie rozwoju umiejętności miękkich oraz przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej na rynku pracy. W ofercie Centrum znajdują się między innymi szkolenia z umiejętności interpersonalnych oraz z zakresu prawa pracy. Do dyspozycji studentów pozostaje również doradca zawodowy, udzielający indywidualnych porad. Oferta Centrum wspiera studentów w rozwoju zawodowym oraz wspomaga ich na każdym etapie rekrutacji w miejscach pracy. W 2018 r. uruchomiony został program mentoringowy dla studentów, w którym mentorami są praktycy gospodarczy, nierzadko wywodzący się z SGH. Studenci mają także zapewnione wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne przez Centrum Otwartej Edukacji w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.

SGH zdecydowanie wspiera rozwój studenckiego ruchu naukowego i pozanaukowego, w ramach którego studenci mogą poszerzać swoje kompetencje organizatorskie, badawcze i społeczne oraz uczyć się odpowiedzialności za pracę indywidualną i zespołową. W SGH działają 62 organizacje studenckie, w tym 43 studenckie koła naukowe. Część z tych kół naukowych koncentruje się na kwestiach związanych z ekonomią i finansami (np. SKN Ekonomiczna Analiza Prawa).

Wsparcie w procesie uczenia się dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów. Studenci oczekujący dziecka lub wychowujący dziecko mogą wnioskować o indywidualny tok studiów.

Warto również zaznaczyć, że wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest wszechstronne i cykliczne. W projekcie Inkluzyna SGH – bez barier w dostępie do edukacji zaplanowane zostały działania wspierające studentów o szczególnych potrzebach w rozpoczęciu pracy zawodowej. Zaplanowano m.in. indywidualne i grupowe spotkania ze specjalistami zajmującymi się problematyką pracy osób z niepełnosprawnościami (OzN) oraz opracowany zostanie katalog narzędzi wsparcia OzN wchodzących na rynek pracy. W ramach działań na rzecz dostępności Uczelnia stara się zapewnić i upowszechnić informacje związane z problematyką niepełnosprawności w różnych formach – infografika, publikacje, szkolenia, dzień różnorodności i współdziałania oraz podcasty. W ramach cyklu 5 podcastów zaplanowano wsparcie / wyposażenie osób z niepełnosprawnościami w wiedzę z zakresu przysługujących im dodatkowych praw na rynku pracy czy obowiązków pracodawców, a także ułatwień przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Ponadto poruszona zostanie problematyka adaptacji OzN wśród pełnosprawnych pracowników.

Każdy student ma prawo zgłosić problem, skargę, sprawę dotyczącą prowadzenia zajęć, jakości kształcenia lub innych niepokojących zdarzeń. Dziekan Studium rozstrzyga indywidualne sprawy

studenckie, niezastrzeżone do kompetencji innych organów SGH, na wniosek studenta lub z własnej inicjatywy, zgodnie z obowiązującym prawem, w tym z przepisami Regulaminu studiów, dążąc do wnikliwego wyjaśnienia okoliczności i do sprawiedliwego załatwienia sprawy, zapewniając prawidłowy przebieg procesu kształcenia oraz uwzględniając słuszny interes studenta. Od decyzji Dziekana, działającego z upoważnienia Rektora, przysługuje odwołanie do Rektora SGH, będące wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w rozumieniu art. 127 § 3 k.p.a. Od decyzji Rektora SGH (decyzja I instancji) przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Rektora SGH. Dziekan rozpatruje wniosek w drodze pisemnego rozstrzygnięcia, które może mieć formę adnotacji sporządzonej na wniosku studenta, zawierających co najmniej treść rozstrzygnięcia i jego uzasadnienie, datę wydania i podpis Dziekana oraz pouczenie o możliwości i trybie odwołania. Rozstrzygnięcie może nie zawierać uzasadnienia, jeżeli uwzględnia w całości żądanie studenta. Niektóre wnioski studentów trafiają bezpośrednio do Prorektora ds. dydaktyki i studentów lub do odpowiednich komisji, w tym Senackiej Komisji Programowej. Wnioski i skargi studentów są analizowane i rozstrzygane w możliwie krótkim terminie.

Studenci są zobowiązani odbyć szkolenia: *BHP* (5 h, e-learning); *ochrony własności intelektualnej – podstawy* (4 h, e-learning); *szkolenie biblioteczne* (2 h, e-learning), a studenci I stopnia także *społecznej odpowiedzialności organizacji* (14 h, e-learning, od roku akademickiego 2018/2019), *wstęp do kultury akademickiej* (8 h, od roku akademickiego 2019/2020). W SGH funkcjonują dyżury psychologa, a w budynku G należącym do Uczelni dyżuruje pielęgniarka (codziennie) i lekarz (4 razy w tygodniu). Organem Samorządu Studentów jest Rzecznik Praw Studenta, który pomaga studentom w rozwiązywaniu spraw z wykładowcami czy dziekanem. Samorząd Studentów opracował Kodeks Etyki Studenta SGH. Kadre natomiast obowiązują Kodeks Etyki Pracowników SGH. Obydwa dokumenty są komplementarne. Samorząd Studencki szkoli nowych studentów z zakresu przysługujących im praw. SGH wdrożyła system ochrony danych osobowych, powołany został inspektor i koordynator ochrony danych, a pracownicy oraz studenci działający w organizacjach studenckich odbywają szkolnie e-learningowe w tym zakresie.

Kadra wspierająca proces uczenia się jest odpowiednio przygotowana do potrzeb studentów i oferuje swoje wsparcie w odpowiednich godzinach. Studenci mogą uzyskać pomoc ze wszystkich jednostek oraz od pełnomocników wspierających proces uczenia się. Na stronie internetowej dostępne są odpowiednie dane kontaktowe oraz godziny przyjmowania studentów w przypadku stacjonarnych godzin pracy lub dyżurów.

Na SGH funkcjonuje Uczelniany Samorząd Studencki. Przy współpracy z władzami Uczelni organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, charytatywne, artystyczne i integracyjne, oferujące Samorządowi możliwość aktywnego wpływu na lokalne środowisko studenckie Uczelni. Uczelnia aktywnie wspomaga Samorząd Studencki poprzez wsparcie finansowe oraz organizacyjne. Liczne projekty Samorządu Studenckiego są realizowane przy współpracy z instytucjami uczelnianymi.

Monitorowanie i doskonalenie systemu wsparcia, jak i motywowanie studentów są stałym elementem harmonogramu prac dziekanów, odpowiednich komisji senackich, Rad Programowych kierunków i komisji Samorządu Studentów, jak również władz rektorskich oraz administracyjnych. Wnioski służące doskonaleniu systemu wsparcia oraz motywowania pochodzą zarówno ze środowiska studenckiego, pracowniczego, jak również są wynikiem badań opinii interesariuszy zewnętrznych. Przykładowo: od roku akademickiego 2017/2018 do programu studiów I stopnia wprowadzono proseminarium z metodyki studiowania, którego celem jest ułatwienie studentom pokonywania bariery adaptacyjnej

i przejście z systemu nauczania w szkole średniej do systemu studiowania, w tym rozwijanie umiejętności przygotowywania opracowań pisemnych (referatów/esejów), wyszukiwania i korzystania ze źródeł naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia studentów SGH w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym, naukowym oraz w wejściu na rynek pracy jest wszechstronny i sprzyja rozwojowi naukowemu z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb studentów. Wspierane przez uczelnię pozostają indywidualne osiągnięcia studenta, działalność w Samorządzie Studenckim oraz wszelkie aktywności ponadprogramowe. Ponadto system wsparcia cyklicznie pozostaje monitorowany i ulepszany. Studenci mają możliwość korzystania z pomocy materialnej i rozwoju naukowego poprzez zrzeszanie się w organizacjach studenckich, w tym w studenckich kołach naukowych, oraz systemu motywacji i pomocy ze strony nauczycieli akademickich. Studenci mogą zgłaszać wszelkie uwagi odnośnie realizacji programu studiów i warunków studiowania, zarówno kontaktując się bezpośrednio z opiekunami i Samorządem Studenckim, jak też biorąc udział w organizowanych przez Władze Wydziału spotkaniach z osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie kierunku. Studenci mogą liczyć na bezpłatne wsparcie psychologiczne, a studenci z niepełnosprawnościami na systemową pomoc Uczelni. W Uczelni przeprowadza się kompleksową ocenę warunków studiowania za pomocą anonimowego badania ankietowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Szkole Głównej Handlowej w Warszawie wszelkie informacje o programie studiów prezentowane są na stronie internetowej Uczelni, gdzie dostępny pozostaje także kompleksowy program. Studentom na właściwych zajęciach prezentowane są i szczegółowo omawiane karty zajęć, ale są one także udostępniane w systemie informatycznym Uczelni. Powszechnie dostępny jest także opis treści programowych, stosowanych metod weryfikacji oraz kryteriów oceny. Wszelkie informacje dotyczące rekrutacji są ogólnodostępne, kompleksowe, jasno i precyzyjnie sformułowane. Na stronie internetowej przejrzysto opisane zostały cele kształcenia, kryteria kwalifikacji na studia czy też kompetencje oczekiwane od kandydatów. Ponadto na stronie internetowej można także zapoznać się z harmonogramem rekrutacji oraz informacjami dotyczącymi kwalifikacji i tytułów zawodowych.

Strona internetowa dostosowana jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Informacje są dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem oraz oprogramowaniem. Właściwie są formułowane i przekazywane wszystkie bieżące informacje dotyczące procesu studiowania m.in. godziny rektorskie, odwołane zajęcia czy zmiana sal zajęć dydaktycznych. Dodatkowo w SGH bardzo dobrze funkcjonuje sposób przekazywania informacji drogą nieformalną m.in. przy pomocy portali społecznościowych. Warty podkreślenia jest fakt istotnej roli Samorządu Studentów w przekazywaniu informacji do studentów, jak również gromadzeniu i przekazywaniu informacji zwrotnej do władz Uczelni.

Istotnym usprawnieniem w przekazie informacji będzie wirtualny asystent dziekanatu – bot konwersacyjny, czyli interaktywny kanał informacyjny umieszczany na wskazanych witrynach internetowych, zakładający wykorzystanie sztucznej inteligencji w celu dotarcia do studentów ze spersonalizowaną informacją. Rozwiązanie to jest w fazie wdrażania.

SGH wydaje też cotygodniowy newsletter oraz Gazetę SGH (kwartalnik). Studenci również posiadają swoje czasopismo – Niezależny Miesięcznik Studentów Magiel (na którego łamach m.in. przyznaje się studencką nagrodę dla wykładowców – Inspiracja Roku).

Prowadzone pozostają cykliczne badania dotyczące oceny publicznego dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelniany system zarządzania jakością kształcenia (USZJK) został wprowadzony w Uczelni na podstawie zarządzenia Rektora nr 16 z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego systemu zarządzania jakością kształcenia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. USZJK obejmuje trzy zasadnicze części: 1) monitorowanie i analiza zajęć dydaktycznych, 2) monitorowanie i analiza

programów studiów oraz 3) weryfikacja i walidacja efektów uczenia się. Dla każdej z tych części określono procedurę postępowania wraz ze wskazaniem osób lub/i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację. Podmioty te realizują swoje zadania związane z jakością na dwóch poziomach: Uczelni i Kolegium (m.in. Senacka Komisja Programowa, Pełnomocnik Rektora ds. USZJK, Dziekan Kolegium, Dziekan Studium Licencjackiego, Dziekan Studium Magisterskiego), jak również kierunku (Koordynator kierunku, Koordynator zajęć, eksperci).

Nadzór organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem w zakresie jakości kształcenia pełni szereg podmiotów wspierających, m.in. Dział Analityki Rektorskiej, Dział Rekrutacji i Organizacji Dydaktyki, Ośrodek Rozwoju Studiów Ekonomicznych. Odpowiedzialność za programy studiów – zgodnie z zarządzeniem Rektora z dnia 9 stycznia 2020 r. w sprawie trybu tworzenia oraz szczegółowego zakresu działania Rad Programowych kierunków studiów (z późniejszymi zmianami) – również na kierunku ekonomiczna analiza prawa, spoczywa na Radach Programowych kierunków. W zarządzeniu określono szczegółowo cel działania Rady Programowej kierunku (Rada jest ciałem opiniodawczo-doradczym Rektora i Senatu w sprawach kierunku studiów, w szczególności w zakresie dbałości o jakość programów studiów i stałego ich aktualizowania) oraz określono jej zadania sprowadzające się do zarządzania programem studiów i odpowiedzialność za program studiów. Odpowiedzialność za jakość poszczególnych zajęć spoczywa na wykładowcach.

Zatwierdzanie i zmiany w ramach programu studiów dokonywane jest w sposób formalny. Podstawą prawną w tym zakresie jest zarządzenie Rektora nr 111 z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie zasad tworzenia oferty dydaktycznej dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz zarządzenie Rektora wprowadzające USZJK (załącznik nr 2: Monitorowanie jakości procesu kształcenia, którego przedmiotem jest nadzorowanie procesu projektowania i korygowania programu studiów danego kierunku studiów). Dokumenty te w sposób szczegółowy określają etapy działań związanych z zarządzaniem programem studiów, wraz ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich realizację.

W projektowaniu programu studiów uwzględnione są narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Poza okresem pandemii metody kształcenia na odległość wykorzystywane są pomocniczo (za wyjątkiem niektórych zajęć realizowanych w całości w postaci e-learningu), a docelowy model kształcenia opiera się na metodzie blended learning. Wsparcie w zakresie kształcenia na odległość zapewnia Centrum Otwartej Edukacji (COE).

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone i podawane do publicznej wiadomości corocznie przez Senat.

Ocena programu studiów dokonywana jest przy corocznych pracach nad ofertą kształcenia na kolejny rok akademicki. Corocznemu przeglądowi poddawane są sylabusy zajęć, punktacja ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe. Należy podkreślić szczególną rolę jaką odgrywają koordynatorzy zajęć, ponieważ specyfika procesu nauczania wymaga standaryzacji nie tylko celów i treści zajęć, ale również wymagań egzaminacyjnych, celem zapewnienia porównywalności ocen uzyskanych u różnych wykładowców (w przypadku zajęć z grupy zajęć podstawowych i kierunkowych). Wyniki okresowych przeglądów mają odzwierciedlenie w korekcie i modyfikacji programu studiów na kierunku ekonomiczna analiza prawa. Podejmowane są również działania mające na celu analizę zgodności programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

W ramach USZJK wykonywanych jest szereg analiz i sprawozdań. Systematyczny charakter mają półroczne sprawozdania z funkcjonowania USZJK, semestralne raporty z oceny zajęć i rozkładu ocen

oraz raporty poświęcone określonemu zagadnieniu (np. raport dotyczący micro-credentials, raport syntetyczny dotyczący nauczania zdalnego, raport dotyczący rozwoju, oceny i walidacji kompetencji społecznych w szkolnictwie wyższym). Raporty te mają wysoką wartość informacyjną i zarządczą, jednak rekomenduje się, tam, gdzie to możliwe i celowe, przedstawianie wyników analizy z uwzględnieniem poszczególnych kierunków studiów.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni, co wynika z przyjętych procedur projektowania, modyfikacji programu studiów i weryfikacji efektów uczenia się.

Bezpośredni udział interesariuszy zewnętrznych w zakresie projektowania i realizacji programu studiów zaplanowano w ramach prac Rady Programowej kierunku, w skład której będzie wchodził również przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia korzysta z doświadczeń osób z dużym doświadczeniem praktycznym, którzy biorą udział w procesie nauczania na kierunku oraz biorą udział w formalnych gremiach związanych z zarządzaniem programem studiów. Ponadto opinię w sprawie kształcenia w Uczelni wyraża Rada Uczelni oraz przedstawiciele Klubu Partnerów. Przykładem zaangażowania interesariuszy w sprawę doskonalenia programu studiów było zorganizowanie w 2020 r. przez władze Uczelni i Samorząd Studentów dyskusji w ramach tzw. okrągłego stołu dydaktycznego (3 spotkania), z udziałem studentów, kadry akademickiej oraz przedstawicieli praktyki gospodarczej, w tym członków Rady Uczelni i Klubu Partnerów SGH. Wnioski z obrad są stopniowo wdrażane do procesu nauczania i praktyki uczelnianej.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. Na mocy uchwały nr 679/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 października 2013 r. w sprawie oceny programowej na studiach drugiego stopnia na kierunku ekonomiczna analiza prawa prowadzonego w ramach joint programme w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie kierunek dostał ocenę wyróżniającą.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia wdrożyła Uczelniany system zarządzania jakością kształcenia. USZJK podzielony jest na trzy zasadnicze części: monitorowanie i analiza zajęć dydaktycznych, monitorowanie i analiza programów studiów oraz weryfikacja i walidacja efektów uczenia się. Uczelnia określiła osoby/podmioty, które są odpowiedzialne za jakość kształcenia, zarówno z punktu widzenia merytorycznego, organizacyjnego, jak i administracyjnego. Odpowiedzialność za program studiów na kierunku ekonomiczna analiza prawa spoczywa na Radzie Programowej kierunku. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone i podawane do publicznej wiadomości corocznie przez Senat. Ocena programu studiów dokonywana jest przy corocznych pracach nad ofertą na kolejny rok akademicki. Wnioski z oceny uwzględniane są poprzez wprowadzanie korekt do oferty studiów na kierunku, jak również w samym programie studiów. W ramach USZJK wykonywanych jest szereg analiz i sprawozdań, z czego większość ma systematyczny, cykliczny charakter. W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Udział interesariuszy wewnętrznych wynika z istniejących procedur. Udział interesariuszy zewnętrznych koncentruje się w ramach prac Rady Programowej kierunku oraz współpracy z osobami z dużym doświadczeniem praktycznym, którzy biorą udział w procesie nauczania na kierunku oraz

formalnych gremiach związanych z zarządzaniem programem studiów. Udział interesariuszy zewnętrznych jest głównie pośredni, korzystają z doświadczeń osób z dużym doświadczeniem praktycznym. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. Ocena przeprowadzona przez PKA w 2013 r. zakończyła się oceną wyróżniającą (uchwała nr 679 /2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 października 2013 r.).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Nie dotyczy; w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA nie sformułowano zaleceń.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Nie dotyczy; nie stwierdzono błędów i niezgodności w poprzedniej ocenie programowej.

